

Nederlands contactorgaan van de Duitse motiefgroep Ornithologie met een bijdrage uit België.
Contactpersonen: Gerard Kolman en Peter van Nies. Eerstgenoemde int de contributie van de Ned. (en ev. Belgische) leden en redigeert deze brief. Tel. 0486-473868. E-mail: gajkolman@home.nl Website van de MGO: www.MG-O.de

Contactbrief 59 (februari 2007) Let op: Contactdag 17 maart !!!

Contributie

De volgende leden hebben inmiddels hun contributie voldaan: (volgorde binnenkomst),
Wim Lux, M.Boersma, J. Dijkstra, Niko van Wassenhove, B. Kolk, T.Loorij, B. Dirks, G.Vermeend, H van Kolfshoten, B. van Aken, K. Heymans, G. van Weess, D. Koelewijn, Dany Staelens (cb), F. Dinkgreve, K. de Jonge, H. Miessen(cb), W.Kremer, J. Hartog, H. van der Sanden, JAM de Bakker, A. Plug, W. van der Aa, D. Venema, D. Speksnijder, E. van Barneveld, W. van Vliet, B. van den Brink, P. van den Berg, L van de Leer, P. de Boer, F. Nijhof, J. Bos, P. van Nies, J. van de Brugge, CJM Slokkers, I. Riedel, N. Pattyn, G.Kooij, J.Kersten, J. de Jong, M.Essens, G.Kolman.

Staat u er nog niet bij en is uw betaling niet onderweg? Wilt u dan per omgaande betalen. U bespaart me veel extra werk door **zonder aanmaning** te betalen. Nogmaals het postbanknummer:

15324 G.Kolman Akkerslagen 45 5364RG Escharen ovv contributie MGO 2007.

Buiten Nederland wonend: IBAN: NL61PSTB0000015324 BIC:PSTBNL21

Ledenbestand

afgemeld hebben zich Mike Hirschler (zie brief)

Beste Gerard,

Met pijn in het hart heb ik uiteindelijk toch besloten het lidmaatschap van de Motivgruppe op te zeggen. Zoals je weet gaat mijn grootste aandacht uit naar etiketten met vogels. Ik ben er op veel fronten actief. En alsof de duivel ermee speelt, altijd als er een bijeenkomst is van de Motivgruppe in Nederland heb ik iets met etiketten (zo ook weer 17 maart 2007) of ben ik op reis als begeleider van natuur- en vogelreizen. Ik kom er gewoon niet meer aan toe en bij gebrek aan persoonlijke contacten via de bijeenkomsten zijn de vogelpostzegels in de loop der jaren steeds verder naar de achtergrond weggezaakt. In de hoop dat ik er toch nog eens tijd voor zou hebben ben ik de laatste jaren lid gebleven, maar ik moet nu toch een keer kiezen. Ik troost mij met de gedachte dat ik de afgelopen jaren nu en dan een nieuw lid heb kunnen aanbrengen; mensen die hopelijk wel actief lid kunnen zijn. Ook staan mij de bijeenkomsten nog bij waar ik wél heb kunnen zijn en dan vooral ook onze buitenlandse uitjes (Duitsland en Londen) waar wij, inmiddels vele jaren geleden, samen heen gingen en waar we veel plezier aan beleefden. Vooralsnog doe ik de postzegels niet weg, er zitten teveel herinneringen aan en ik vind ze nog steeds erg mooi. En wie weet kom ik ergens in de toekomst met hangende pootjes terug bij de club, maar nu even niet. Ik wens jou en alle clubleden het allerbeste en veel verzamelplezier. Tot ziens.

Hartelijke groeten,
Mike Hirschler Deventer
m.hirschler@home.nl

Vers van de Pers Motivkataloge

Uit vertrouwde bron hoor ik zojuist dat Michel met een **vogelpostzegelcatalogus** in kleur komt. U hebt allemaal gelezen over de Afinsa-fraude en het schijnt dat ook Domfil hiervan de dupe is geworden en de plannen voor een nieuwe Aves van Domfil (in kleur) ligt op zijn gat. Michel staat voor kwaliteit en volledigheid ("Gründlichkeit") De prijs zou op 80 Euro komen en zogauw ik meer weet laat ik het weten. Ik probeer voor een ieder een leuke korting te bedingen.....afhankelijk van het aantal bestellingen. Zijn er mensen die over deze Michel speciaal catalogi al meer weten? Er zouden er meer op stapel staan (niet alleen Vögel). De datum van de Vogelcatalogus is 1-6 as. De 'Schiffe' en 'Eisenbahnen' resp. op 7-9 en 12-10

Het beleid van Michel kennende zullen er geen schadelijke uitgaven in voorkomen en dat betekent dat er op dat gebied minder zegels afgebeeld zullen worden dan in de Domfil. Van de andere kant was de Domfil

zeer onvolledig (en bevatte veel fouten) wat de legale uitgiften betreft. Wat de (officiële) prijs van de catalogus betreft, ook de Domfil in kleur zou flink in prijs verhoogd zijn en we zijn na zoveel jaren wel weer eens toe aan een up to date catalogus. Stanley Gibbons heeft natuurlijk een goede naam ik grijp daar ook wel eens op mis. Gerard Kolman

Aanbod

Dik Speksnijder, langdurig trouw lid van onze motiefgroep die heel veel tentoonstelt met allerlei onderwerpen (niet meer met vogelonderwerpen) : biedt zijn **oude verzameling Rundbrieven** (Duits) vanaf het begin. Een schat aan informatie en een beeld van de ontwikkeling van onze MG tot wat ze nu is. Hij biedt zelfs aan om ze te komen brengen naar het lid dat ze graag wil hebben. Dat is pas een aanbod!!! tel. 0182-382435

Rondzendingen

Het is bijna gebeurd met de rondzendingen van Gijs Kooij. Ik denk dat Niek nog een paar zendingen heeft liggen en dan zitten we omhoog, want de rondzendingen zijn toch een wezenlijk bestanddeel van een motiefgroep. Ik heb al vaker een beroep gedaan op de eigen leden wetend dat een ieder altijd ruil of verkoopmateriaal in voorraad hebben. Maar ja ik begrijp ook dat het materiaal klaarmaken voor een rondzending geen sinecure is. Hier past dan ook een diepgemeend dankwoord aan Gijs die jaren voor rondzendmateriaal gezorgd heeft. Hij maakt ze nog steeds maar dan voor de NVTF en gelukkig zijn een aantal leden van ons ook daar lid en kunnen ze ook daar het goede materiaal van Gijs kopen. Wie biedt zich aan om overvloedige zegels of stukken aan? Misschien nog even op de nieuwe catalogus wachten?

Tentoonstellingsnieuws

Peter van Nies meldt ons het volgende:.

Zoals je weet heb ik deelgenomen aan Belgica 2006 en ben ik ook enkele dagen ter plekke geweest. Twee grote hallen van het Heizelcomplex waren volledig ingericht voor de tentoonstellingen Belgica 2006 en Bruphila 2006. Enkele tiestallen stands van postadministraties waar niet alleen de laatste nieuwe zegels verkrijgbaar waren maar ook vele oudere uitgiften. Ook tientallen handelaren en enkele veilinghuizen die veel variatie te bieden hadden, ook op thematisch gebied.

De catalogus zag er zeer verzorgd uit, met daarin ook enkele interessante redactionele artikelen. Op zaterdagmorgen verzorgde Pim van den Bold een rondleiding langs de kaders voor een aantal leden van de NVTF. Het was bijzonder boeiend en leerzaam, vooral voor degenen die nog niet (zo lang) tentoonstellen.

De FIP-tentoonstelling Belgica 2006 was van hoog niveau, hetgeen wel te verwachten was. Daan Koelewijn kreeg voor zijn éénkader "Winged Postmen" 83 punten (Vermeil) en een ereprijs. Ikzelf kreeg voor mijn verzameling "The Family Life of Birds" 85 punten (Grootvermeil) waarmee ik erg tevreden ben, en eveneens een ereprijs. Dat Leif Rasmussen met zijn verzameling Homo-aves, co-existence Grootgoud haalde, was geen verrassing.

Bij Bruphila 2006, de gelijktijdig gehouden nationale Belgische tentoonstelling, deed Noël Pattyn mee met zijn verzameling "Die Greifvögel, Elegante Jäger der Lüfte". Hij kreeg daarvoor 85 punten (Grootvermeil) en een ereprijs. Zijn vrouw Bernadette, eveneens een trouwe bezoeker van onze contactdagen, kreeg voor haar éénkader "Het schoentje... aan wie het past" 86 punten en een speciale prijs.

Alles bij elkaar toch zeer goede resultaten!

Agenda voor 17 maart a.s.

Agenda voor de contactdag op zaterdag 17 maart 2007 in de Schalm, de Meern, Oranjelaan 10.

10 uur Zaal open

10.30 Opening, mededelingen en ingekomen stukken door Gerard Kolman

Nieuws Motivgruppe en Orphi 2 door contactpersoon Peter van Nies.

Nieuws uit Belgie door Koenraad Bracke

Mededelingen of wetenswaardigheden vanuit de aanwezige leden

Afspraken volgende bijeenkomst: datum en evt. onderwerp

11 uur Powerpoint-lezing van Bennie van den Brink.

Onderwerpen zijn de vogels van Kenia en van de kusten van Schotland.

13 uur Lunch

14 uur Gelegenheid tot ruilen, verstevigen onderlinge contacten enz.

15.30 Afsluiting

Een dringend verzoek, in verband met het bestellen van soep en broodjes voor de lunch.

Geef aub. voor dinsdag 13 maart uw bestelling door aan Hans van der Sanden, via email

(ahsanden@hetnet.nl) of telefoon (076-5878432).

Soep en broodjes kaas, ham of kroket kosten ieder euro 1,50. Afrekenen na de lunch via Hans van der Sanden. Drankjes zelf aan de bar te bestellen en te betalen.

Verslag vorige bijeenkomst. (4 november 2006)

Peter en ik konden allebei niet in De Meern zijn, maar geen nood Hans heeft er een uitstekend verslag van gemaakt.:

Terugblik contactbijeenkomst zaterdag 4 november 2006. Hans van der Sanden

Met 9 afmeldingen bleef het aantal deelnemers steken op 15.

Doordat én Gerard Kolman én Peter van Nies wegens vereiste aanwezigheid elders verstek moesten laten gaan, kwam de voorzittersrol op mij neer. Zaken die ter sprake kwamen:

- Het p.c.- Orphi-programma. Hopelijk komt daarover meer en handzamer informatie.
- Het afgelopen Jahrestreffen Soltau en het komende Jahrestreffen Halberstadt
- Mussententoonstelling in Natuurhistorisch Museum Rotterdam, vanaf 14-11-2006. Daarbij een boek met bijdragen van o.a. Midas Dekker en Tom Loorij.

Daarna de onderhoudende lezing van Koos Dansen over natuur en daarbinnen de vogels in het Gelders Landschap en over Hornborgasjön waar o.a. grote groepen kraanvogels en wilde zwanen zich verzamelen. Dat de provincie Gelderland een groot oppervlak bestrijkt met daarbinnen heel wat verschillende landschapstypen en biotopen werd al snel duidelijk: bossen, parkachtige landschappen, open gebieden, landgoederen op de grens van hoog naar lager gelegen gebied, het rivierenlandschap, stuifzandgebieden.... Ieder met een eigen gezicht per jaargetijde en een specifieke flora en fauna. Naast vogels was er ook aandacht voor planten, insecten, reptielen en amfibieën. Al met al een afwisselend programma. Je zou zin krijgen meteen af te reizen naar Gelderland!

Datzelfde gevoel becroop de kijkers ook bij de korte serie dia's van een reis naar het al eerder genoemde meer in Zweden.

Wat koud geworden (alleen al door het kijken naar de winterse taferelen tijdens de laatste dia-reeks?) smaakte de warme soep, als onderdeel van de lunch uitstekend.

Na de lunch uitgebreid gelegenheid tot ruilen.

Op verzoek van de deelnemers volgen hier wat algemene tips:

- Handboek van postzegels van Abchazië tot Zwitserland, drs. M v.d. Velden, uitgave NBFV, aug. 2000.

Hierin opgenomen alle namen van staten, die geldige postzegels uitgeven.

- website Chris Gibbins voor alle nieuwtjes op vogelpostzegel- gebied: www.birds-org.com

- website Motivgruppe www.mg-o.de (voor Duitse en Nederlandse en Belgische leden)

Als datum voor een volgende bijeenkomst is 17 maart vastgesteld. Uitnodiging en agenda volgen later.

Vogelweekend Lauwersmeer.

Bij de vorige contactdag op 4 november kon ik helaas niet aanwezig zijn. De reden hiervoor was een vierdaagse "vogelreis" van onze Vogelwerkgroep (IVN De Maasdorpen) naar het Lauwersmeer. Onderstaand een korte impressie van deze reis.

Vrijdagmorgen vertrokken we (bij redelijk weer) met vijf man in twee auto's richting Lauwersoog. Naarmate we noordelijker kwamen, werd het weer slechter en bij Lauwersoog aangekomen viel er een druilerige regen. Vlak bij het vakantiepark waar we een bungalow hadden gehuurd, hadden we een groep zwanen gesignaleerd, dus die gingen we als eerste bekijken. Daarna naar enkele vogelkijkhutten. Kleine zwaan, wilde zwaan, bruine kiekendief en brilduiker konden we op onze lijst bijschrijven.

's Zaterdags wederom naar de haven en de sluizen van Lauwersoog, en bovendien enkele kijkhutten bezocht. Vooral in de haven waren veel vogelaars te zien. Geen wonder, want er zat een ijseend, een behoorlijk zeldzame verschijning! Bij de kijkhut aan het Jaap Deensgat werd een slechtvalk gespot. Het is een vogel die je de laatste jaren steeds vaker in het gehele land tegen kunt komen: een verheugende ontwikkeling! Ook een groep van negen bonte kraaien, een soort die je vroeger 's winters ook nog wel eens in onze contreien tegen kwam. Hier hoorden we ook voortdurend de zeer kenmerkende "ping"-roepjes van de baardmannetjes, een mezensoort ter grootte van een staartmees die eveneens een tamelijk lange staart heeft (zie afzonderlijk bericht).

Op zondag gingen we eerst naar de Waddendijk. Door de zeer krachtige wind werd dat echter niet zo'n succes. Een viertal rotganzen en een groepje langsvliegende grote zee-eenden konden we nog even scoren maar daarmee hield het op. Dan was het aan de landzijde wel wat interessanter. Een groep van vele tientallen fraters (nee, géén geestelijken) lieten zich prima bekijken tussen de schapenkeutels. En één verdwaalde strandleeuwerik ertussen. Ook nu weer een slechtvalk bij zijn "voedselvoorraad": honderden kieviten, wulpen, eenden en ganzen. Bij één van de kijkhutten die we daarna nog aandeden troffen we vele tientallen kemphanen. In winterkleed zijn ze lang niet zo spectaculair als in zomerkleed, maar het blijven leuke vogels om te zien.

's Maandags ging het weer huiswaarts maar éérs nog even naar de kijkhut bij het Jaap Deensgat. De slechtvalk zat er nog steeds. Maar nu ook enkele duizenden (!!) kieviten en enkele honderden goudplevieren: een imposant schouwspel toen ze even later zowat allemaal tegelijk de lucht ingingen. De baardmannetjes lieten zich ook weer zien en een waterral liet zich horen: hij schreeuwt als een mager speenvarken!

We kijken met veel plezier terug op een gezellig en vogelrijk (87 soorten) weekend!

Peter van Nies

Nog een bijdrage van Peter van Nies: Wat zou de contactbrief zijn zonder Peter, Hans en Koenraad?

Baardman (Panurus biarmicus)

Nog nooit eerder had ik dit vogeltje gezien. Zijn geluid was me wel bekend van diverse CD's: een metaalachtig "ping". Een Engelsman vergeleek het eens met het aanslaan van een banjosnaar, maar daar moet je naar mijn idee wel een beetje fantasie voor hebben. Dat moet je trouwens altijd hebben bij het beschrijven van vogelgeluiden. Tijdens het weekend van de Vogelwerkgroep aan het Lauwersmeer, liepen we langs een rietkraag. We hoorden ze en zagen ook af en toe wat gefladder en enkele keren een schim van het beestje. We hadden ze gehoord en heel even gezien en liepen al (bijna) tevreden terug naar de auto. Toen, plotseling, vloog een groep van wel 20 baardmannen (en vrouwen) uit het riet op en streek neer in de toppen van het riet. Afstand niet meer dan 15 meter. Zon in de rug. Minutenlang hebben we ze kunnen bekijken. Voor mij de kroon op het weekend.

Een erg mooi vogeltje die baardman, vroeger ook wel baardmees of rietmees genoemd. Zijn rug en zeer lange staart zijn prachtig kaneelbruin, de vleugels zijn donkerbruin met zwart en hier en daar wat wit. De borst is licht van kleur. Het mannetje heeft een grijze kop, en van zijn oog tot op zijn keel een brede, zwarte, naar beneden spits toelopende band. Hieraan dankt hij zijn naam. Het vrouwtje heeft een kaneelbruine kop en bij haar ontbreekt uiteraard de baard (maar heet toch baardman!).

Hij hoort tot de familie van de diksnavelmezen. De populatie is erg verspreid. Het kerngebied ligt in de Donaudelta, waar hij met meer dan 200.000 paren vertegenwoordigd is. In NW Europa is Nederland een belangrijk broedgebied met tussen de 1200 en 2000 broedparen. De baardman leeft in uitgestrekte rietvelden in rivierdelta's en langs zoetwatermeren. Veel overjarig en oud riet is een belangrijke voorwaarde voor een goede leefomgeving.

Zijn voedsel bestaat 's zomers uit ongewervelde dieren, vooral insecten en de larven ervan. In de winter leeft hij van de zaden van het riet, eventueel aangevuld met dansmuggen. Wanneer in de herfst het dieet overgaat van insecten op zaden, vormt zich een stevige dikke spiermaag zoals van een zaadeter. Dit vermogen tot omschakelen in het eetgedrag, maakt het hem mogelijk om 's winters hier te

blijven. Hij is een standvogel die in strenge winters zwaar te lijden kan hebben.

Hij is niet territoriaal en broedt in kleine kolonies. Het nest bevindt zich in het riet op, of vlak boven de grond. Bij wisselende waterstanden kunnen daardoor nogal eens nesten verloren gaan. Het nest bestaat uit droge bladeren, waterplanten, pluiz van lisdodde en rietpluimen. Tussen april en augustus worden hierin 2 en soms 3 nesten jongen grootgebracht. Een legsel bestaat uit 5-6 witte, met een beperkt aantal donkere puntjes versierde eieren. Ze worden door beide ouders in 13 dagen uitgebroed. Beiden brengen ook de jongen groot. Hiervoor wordt gefoerageerd tot een afstand van wel 500 meter van het nest.

Peter van Nies

De volgende bijdrage van Hans gaat over de Visarend:

De Visarend van het Markdal, een bijzondere waarneming? Hans van der Sanden.

Voor ons was de waarneming van de visarend in het Markdal in ieder geval bijzonder.

Ik herinner me dat een korte vakantie met vogel-vrienden op Mallorca (1984) de visarenden, al baltsend, heel dichtbij bracht. In 1987 bekeken we met leden van onze WestBrabantse Vogelwerk-groep in de buurt van Untermaubach ademloos de verrichtingen van een vissende visarend.

Tijdens onze terugtocht van Alborg in het voorjaar van 2006 ontmoetten we de prachtige vogel weer van redelijk dichtbij. Dit zijn een paar van de meerdere levendige herinneringen aan deze mooie vogel.

Maar afgelopen oktober pleisterde er een jonge visarend min of meer bij ons in de achtertuin: het Markdal bij Breda. Vanaf zowel het nieuw aangelegde voetpad, het ook al vernieuwde fietspad en vanaf twee bruggen over de Mark was de vogel goed te bekijken. En dat wel 15 dagen lang. Bijzonder, dus!

Wat valt er in het kort zoal te vertellen over de visarend?

De Visarend, *Pandion haliaetus* is een *kosmopoliet*, zijn broedgebieden zijn de gematigde streken tot in de tropen. Er bestaan 5 ondersoorten van de Visarend. Onze Visarenden behoren tot de ondersoort van West- en Midden-Europa, *Pandion haliaetus haliaetus*. De totale wereldpopulatie bestaat uit 25000-30000 broedpaar. Het Europese bestand bestaat uit ongeveer 8000 broedpaar. De soort leed tot 1920 ernstig onder door vervolging, en dreigde daardoor uit te sterven. Na 1920 herstelde de wereldpopulatie zich. Hierna volgde weer een sterke afname in de jaren 1950 tot midden jaren 70 door het gebruik van bestrijdingsmiddelen als DDT (een chloorverbinding). Gelukkig trad na 1980 weer een verbetering op na het gebruiksverbod van deze middelen.

De Visarend wordt vanwege vele *kenmerken die afwijken* van de havikachtige als aparte familie beschouwd.

Ze hebben bijvoorbeeld geen bijschacht aan de onderkant van de veren, zwak ontwikkelde traanbeenderen, een zeer grote stuitklier, nauwelijks donsforming en slanke vleugels en korte dijbeenvveren. De Visarend heeft geen supra-orbitale rand (wenkbrauw). Ze hebben vooruitstekende, uitpuilende ogen die waarschijnlijk het gezichtsveld naar achteren vergroten. Spanwijdte van de vleugels is 145-170 cm. en de lengte van de vogel is

ongeveer 60-70 cm.. De andere ondersoorten van de Visarend zijn iets kleiner dan de bij ons voorkomende ondersoort.

Wat zijn de *veldkenmerken*?

Het is dus een vrij grote, langvleugelige stootvogel met een middelmatig lange staart. De vleugels worden in de meeste standen gebogen gehouden. De hand is lang en smal zodat de Visarend op een grote meeuw lijkt. In zweefvlucht staan de vleugels, van voren gezien, scherp gebogen. Dit lijkt bij het cirkelen minder te zijn. Bij het actief vliegen zijn de vleugelslagen vrij los en ondiep, maar krachtig en constant, en worden ze afgewisseld met lange glijvluchten.

De rug en bovenzijde van de vleugels zijn donker bruin. Bij juvenielen zijn ze iets lichter en geschubd. Dit was bij de vogel van Markdal, als hij in een boom zat, goed te zien. De onderzijde is wit met donkere armpennen en polsvlekken. Ze hebben een lichte, vrij smalle kop die omhoog loopt- dit lijkt soms op een kuif-, met een donker masker. De vrouwtjes hebben meestal een duidelijke borstband. De staart is tegen het licht in gezien witachtig tot licht rossig van kleur. De soort is vrijwel onmogelijk te verwarren met een andere stootvogel. Verwarring met de Slangenarend zou mogelijk kunnen zijn, maar de Visarend is kleiner, slanker en heeft langere vleugels.

De Visarend is de exclusiefste en anatomisch *de meest gespecialiseerde viseter* onder de stootvogels. Zijn voedsel bestaat voor 99% uit vis en slechts een enkele keer vangt hij een vogel of een zoogdier. Hoewel de Visarend maar ongeveer 1,7kg weegt kan hij vissen tot 2 kg. uit het water sleuren. Het gemiddelde gewicht van de prooi is ongeveer 100 à 200 gram. Zijn dagelijkse behoefte is ongeveer 400 gram. De Visarend beperkt zich meestal tot voor de mens economisch onbelangrijke vissoorten. De opvatting dat de soort schadelijk zou zijn voor de visserij is intussen wel overwonnen.

Op zoek naar prooi vliegt de Visarend gewoonlijk op een hoogte van 30-90 meter boven het water. Hij beweegt zich tegen de wind in of bidt met klapperend vleugels boven het water. Als hij een vis ziet duikt hij met de kop naar beneden tot vlak boven het oppervlak, steekt dan zijn de poten naar voren en stoot met een flinke klap op het water.

De poten van een Visarend zijn naar verhouding vrij dik en sterk. Dit is een aanpassing die hem in staat stelt deze grote klap op te vangen. De visarend heeft spleetvormige afsluitbare neusgaten. Een aanpassing aan de wijze waarop de Visarend met een geweldige, verticale duik in het water plonst om een vis te vangen. Hierbij gaat hij soms geheel onder water. In veel gevallen verdwijnt hij geheel onder water op de vleugeltoppen na. De Visarend kan een vis grijpen tot 1 meter onder het wateroppervlak. De poten zijn bezet met stekels en de buitenste teen is naar achteren draaibaar, dit voorkomt het uit de poten glijden van vis.

Soms stopt de duik vlak boven het oppervlak als zijn kans op succes voorbij is.

Normaal is 1:3 aanvallen succesvol. Van een Visarend werd vastgesteld dat van 469 pogingen er 419 (90%) succesvol waren. Als een vliegende Visarend plotseling afremt en vervolgens gaat bidden wil dit niet zeggen dat de aanval op een prooi wordt ingezet, nee, hij schat zijn kansen in. Dat doet hij ook als hij over een korte afstand daalt en direct weer opstijgt. Als de vis gevangen is, stijgt de Visarend op van het wateroppervlak, schut zich om de waterdruppels kwijt te raken, en vliegt naar een rustplaats om daar de prooi te verorberen. De Visarend van het Markdal had zijn rustplaats vermoedelijk ergens aan de rand van het nabije

Mastbos. Voor zover ik weet heeft niemand de Visarend ergens zijn prooi zien verorberen.

Er bestaan verhalen en zelfs foto's die moeten bewijzen dat de Visarend wel eens een prooi vangt die veel te groot zou zijn om uit het water te tillen en te vervoeren. Ze zouden dan hun klauwen niet meer los kunnen maken en verdrinken. Dit is waarschijnlijk niet juist. Ze grijpen soms vissen die te groot zijn om onmiddellijk uit het water te kunnen tillen. Ze blijven dan op het water drijven met gespreide vleugels en gedragen zich dan alsof ze onder water hun prooi proberen uit te schakelen. Daarna klapwieken ze over het wateroppervlak en slagen er gewoonlijk in op te stijgen. Een enkele keer moeten ze zich moeizaam naar de oever slepen.

Tijdens het *baltzen* zweven het mannetje en het vrouwtje roepend boven een mogelijke broedplaats. In een later stadium vliegen ze in golfvluchten boven elkaar en duikt het mannetje naar het vrouwtje. Ook vliegen ze in kleine cirkels boven elkaar, waarna het vrouwtje om haar as draait, de twee vogels elkaars klauwen

grijpen en over elkaar heen naar beneden tollen. Dit gedrag is ook waar te nemen bij andere stootvogels tijdens de balts.

De Visarend bouwt een groot nest in een boom, op de grond, of op een rotsachtig eiland. Ook bouwen ze een nest op kustmatige bouwsels aan of op b.v. elektriciteitsmasten. In Duitsland

broedden er in 1994 ongeveer 60% op kunstnesten,

Na de baltsperiode legt het vrouwtje 2 tot 4 eieren die in 38 dagen worden uitgebroed. Bij jonge Visarenden lopen er lichte strepen door het bruine dons. Hierdoor zijn ze beter gecamoufleerd op het nest. Na de eerste donsloop, prepennae, ontwikkelt zich de tweede donsloop, preplumulae. Hierna vormen zich pas de echte veren, eerst de staart- en vleugelpennen en daarna de rest van de veren. Het grootbrengen van de jongen kost de ouders ongeveer 60 dagen. Na het uitvliegen wordt de jongen nog enige tijd prooi aangebracht door de ouders.

In Nederland is de Visarend geen broedvogel. De hoop is echter gevestigd op de Oostvaardersplassen als mogelijk broedgebied.

Als echte trekvogels verlaten de Noord-Europese Visarenden de broedgebieden omstreeks half augustus en vliegen ze naar West- en Centraal Afrika.. Visarenden die zuidelijker broeden, zoals in Spanje en op Corsica, zijn veelal standvogel. In toenemende mate worden noordelijke vogels aangetroffen als overwinteraars rond de Middellandse Zee en er is ook een toename van overwinteraars in West-Europa. De *najaarstrek* begint half augustus en duurt tot ver in oktober. De meeste waarnemingen in Nederland komen van de randmeren, van het IJsselmeer, de grote rivieren en verspreid over Oost-Nederland.

De herkomst van de Visarenden die in Nederland doortrekken is voor het grootste deel afkomstig uit Zweden. De populatie werd daar in 1979 geschat op ongeveer 2000 paar. In totaal passeren er in Nederland naar schatting 500-1000 vogels tijdens de trek. Tijdens de trek is de Visarend niet gebonden aan water en kan dan worden waargenomen boven bossen, steden en agrarisch cultuurland. Ze zijn niet afhankelijk van thermiek en kunnen dus ieder uur van de dag worden waargenomen. De trekkende vogels worden bijna altijd als solitair waargenomen. Ze worden dan ook snel gemist, ook al omdat de soort zich niet aansluit bij andere stootvogelsoorten.

Het aantal vogels tijdens de herfsttrek is bijna anderhalf maal zo groot als het aantal tijdens de voorjaarstrek. Dit is waarschijnlijk het gevolg van de sterfte in de herfst en winter die o.a. voor een belangrijk deel op rekening komt van afschot in het Middellandse Zeegebied.

De herfsttrek in het najaar wordt soms voor korte of langere tijd onderbroken. Belangrijke *pleisterplaatsen* in ons land zijn het IJsselmeergebied, het Friese merengebied, het Utrechtse plasseengebied en de grote rivieren, Haringvliet, Hollandsdiep en de Biesbosch. (Opvallend is het ontbreken in het Deltagebied, dit is waarschijnlijk het gevolg van de afkeer voor zout en brak water.)

De voorjaarstrek verloopt veel haastiger. Dit zou verband kunnen houden met pogen zo snel mogelijk op de broedplaats te arriveren en een nestplaats te claimen.

De visarend op postzegels.

Na de arend zo dicht bij huis lange tijd te hebben mogen volgen, thuis maar weer eens in de Stanley-Gibbons en in de eigen verzameling gedoken. Resultaat: veel en mooie zegels waaruit o.a. uiterlijk en gedrag valt af te lezen.

Mededeling van Tom Loorij van 2006

Bij de mededelingen zou je melding kunnen maken van de mussententoonstelling die op 14 november a.s. door Midas Dekkers geopend wordt (zal naar ik meen, een half jaar blijven) in het natuurmuseum in Rotterdam. Mee informatie daarover is te vinden op de website van het museum: www.nmr.nl. T.g.v. daarvan geeft uitgeverij Tirion een boekje uit dat geheel aan de huismus gewijd zal zijn met een filatelistische bijdrage van mij. Aanschaf ten volle waard. Met filatelistische groeten, Tom Loorij

Ten slotte nog dit: Koenraad Bracke vertelde mij dat hij helaas ivm de komende internationale en regionale tentoonstelling die onder zijn supervisie staat, niet aanwezig kan zijn in De Meern. Ook komt er weer een Buzinzege van de kauw uit (0,23). Zou het niet aardig zijn als wij eens in grote getale naar Wetteren afreisden op 24 maart om hem eens te verrassen. Ik vind het een grote prestatie dat Koenraad en zijn Belgische vrienden altijd in De Meern is. Een tegenprestatie waardig. gk

ORNIFLANDRIA

Nog maar eens André Buzin

Als het zo doorgaat met de uitgiften van de “Vogeltjes van Buzin”, dan mogen we binnen dit en enkele jaren het 100ste vogeltje verwachten. Voor 2007 gaan we nu al zeker boven het gemiddelde van 4 vogeltjes per jaar, en wie weet wat zit er met de aanpassing van de tarieven nog allemaal in de koelkast. De twee eerste zijn al achter de rug, en de volgende drie komen er binnenkort aan:

- 27 januari 2007 (Angleur): Torenvalk (75c) en Gierzwaluw (70c)
- 24 februari (Landen): Ruigpootuil (10c) en Wintertaling (5c) (met aanwezigheid van André Buzin)
- 24 maart (Wetteren): Kauw (23c, tarief verkiezingsdrukwerk) (met internationale en regionale competitieve tentoonstelling)

ORNI-EXPO

WETTERIANA 2007

Op 24 en 25 maart 2007 vindt in Wetteren (België) het 20ste Weekend van de Thematische Filatelie plaats. De vereniging Themafila-Wetteren viert hierbij zijn 25-jarig bestaan. Behalve de internationale tentoonstelling Premio Massari (meer dan 20 thematische verzamelingen “muziek”) vindt er ook een regionale (categorie 2) tentoonstelling plaats van alle klassen (. De Belgische Post zal niet alleen aanwezig zijn met 2 bijzondere postzegeluitgiften en bijbehorende bijzondere afstempelingen (“Volkstheater” en een gemeenschappelijke uitgifte met Tsjechië “Palais Stoclet”), maar ook met een automaatzegel van Edvard

Grieg (100 jaar geleden gestorven) en *last but not least* een nieuw vogeltje van Buzin, de Kauw.

ULULARIA

Zoals hierboven al gemeld, een nieuwe uilensoort op een Belgische postzegel: de Ruigpootuil, of de 6de uil na de 4 uilen (1999) van Eric Daniëls (Kerkuil, Steenuil, Ransuil en Bosuil, of toevallig ook de 4 broedende uilen in Vlaanderen) en de Oehoe van enkele jaren geleden van Buzin. Nu is het alleen nog wachten op een postzegel van de Velduil (één enkele waarneming van Sneeuwuil, e.a. als wintergast niet meegerekend).

De Ruigpootuil kan je vooral vinden in het oosten (of het zuiden) van het land, o.a. in de Hoge Venen. Daar broeden ze in de holen van de Zwarte Specht. Ook zijn er in de jaren '90 door WWF met wisselend succes nestkasten gehangen voor deze soort.

ORNIVARIA

Het is dit weekend (3 en 4 februari) weer “Vogels voeren en beloeren” in Vlaanderen. In onze tuin hier aan de rand van de Kalkense Meersen gaf dat voorlopig het volgende resultaat: meer dan 20 Huismussen, 22 Spreeuwen, 4 Kauwen, 4 Vinken, 4 Turkse Tortels, 3 Houtduiven, 3 Merels, 2 Roeken, 2 Koolmezen, 2 Pimpelmezen, 1 Ekster, 1 Heggenmus, 1 Zwarte Kraai, 1 Roodborst, 1 Groenling, 1 Zanglijster. Het is nog wachten op de andere dagelijkse bezoekers zoals Grote Bonte Specht, de Winterkoning, de Staartmezen. Vorig jaar opvallend veel Kepen en Zwarte Mezen (en voor de eerste keer ook Boomklever), maar deze winter niet gezien. Wel nieuw hier in de tuin was een winterwaarneming van Grote Gele Kwik op de vijver.

kobra (Koenraad Bracke)